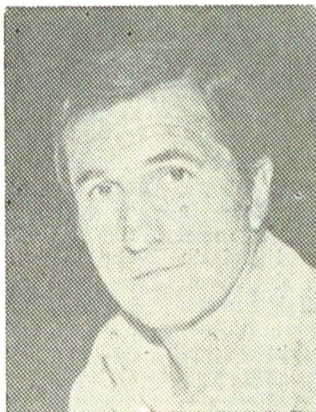

TEATRUL
„BULANDRA“

„BARCA PE VALURI“

de Titus Popovici

Regia : Alexandru
Tocilescu

GHEORGHE DINICĂ:

Caratase este un urmaș al lui Mitică. Un Mitică, însă, care l-a citit pe Caragiale. Splendid rol, greu, dar care merită orice osteneală: un actor de o extraordinară popularitate, un om cu o înzestrare neobișnuită, cu o fantastică putere de muncă și cu o dragoste de oameni cum rar întâlnești. Îi iubește pe acei oameni care sînt oameni. Este singurul criteriu după care îi diferențiază. Inteligență ascuțită, conversație bogată, presărată cu glume, cu întâmplări trăite, auzite și văzute; bun, sentimental, îndrăgostit pînă peste poate de arta lui. Talent nativ, are un viu simț de observație — ascultă, înregistrează, ideea a scîlpărat și se întrupează spontan în materia fluidă a cupletului, cuplet nervos, cu farmec, înșesat de aluzii transparente la realitate, cuplet care innobilează genul revistei...

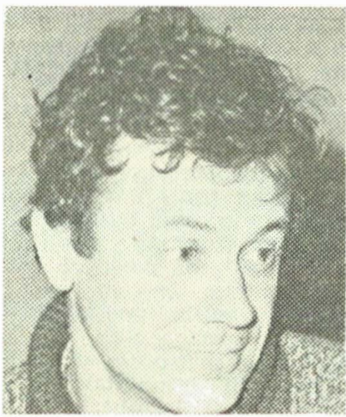
Dar ne aflăm în vara anului 1940. Cel care, de pe scenă, își permite să dea glas punctului de vedere al cetățeanului onest exprimă în verbul său îndrăzneț opinia publică, devine un exponent al gândirii libere care sfidează dogma, veșnica lipsă de umor a tuturor dogmelor. Spectacolul pe care-l proiectează riscă să declanșeze un scandal politic foarte neplăcut pentru oficialități și chiar pentru palat — și, astfel, lăcașul menit să fie un spațiu al hazului devine centrul unui vîrtej de interese oculte și de intrigi polițienești. Această voce în care se aud prea deslușit ecourile aspirației unui spirit liber către sinceritate și adevăr este permanent amenințată. Dar Caratase nu

se lasă intimidat. Atitudinea lui este aceea a unui artist conștient de menirea sa. Cu veritabilă vocație de animator, el strînge în jurul său oameni talentați, dăruieți teatrului, și-i învață să minuiască o armă infailibilă: risul.

Răpus de mina ucigașă a acoliților lui Guță Popescu, care nu se dau în lături nici de la crimă dacă pot împiedica, prin aceasta, ca adevărul să fie rostit de pe scenă — fie el și deghizat în glumă! —, Caratase se înscrie — prin exemplara sa viață de om muritor, dar mai ales prin sămînța nemuritoare pe care a sădit-o în conștiința urmașilor săi întru artă — în seria eroilor luptători pentru adevăr.

ION BESOIU:

Cînd citești piesa, Guță Popescu îți apare ca un personaj-avertisment. Cînd joacă rolul, trebuie să transforme această definiție în realitatea psihologică a unui om inteligent, cu reacții și sentimente normale, care devine un posedat al puterii prin cuvînt, al unei dogme malefice; astfel începe să practice o demagogie în care crede și nu prea, dar pe care o consideră necesară pentru înregimentarea celor mai „proști“, mai ignoranți decît el. Desigur, personajul este produsul unei epoci, dar el se construiește pe sine, este rezultatul propriilor sale opțiuni. Pentru mine, Guță Popescu este răul în stare pură; dar, în viață, răul — ca și binele — se prezintă întotdeauna în forme impure — de aceea, personajul, capricios, ambiguu, are o incontestabilă forță magnetică. Această chimie complexă urmează s-o descifrăm în continuare de-a lungul repetițiilor, pentru ca spectacolul nostru să capete semnificații de avertisment.

VALENTIN URITESCU:

Vasile Ciobeică — fost sergent pe frontul de la Mărășești, decorat de mai multe ori pentru fapte eroice, unul dintre „cei patru” viteji (trei au rămas umăr la umăr să lupte împreună, într-o tranșee care nu se dovedește mai puțin primejdioasă — teatrul). Între acest țărăn nesofisticat și comediantul strălucit se încheagă o relație aparte; prieten devotat, om de încredere, Vasile e un partener al artistului; o imensă dăruire de sine, o cinste funciară; demnitatea înăscută îl face să nu se plece în fața nimănu. Tocmai de o asemenea oglindă vie are nevoie Caratase...

Ascultă și răspunde totdeauna cu dreaptă vorbă. Un har anume, o intuiție ascuțită a situației. Înțelege viața actorilor, cu truda și chinul ei. Pentru Caratase ar face orice, dintr-un amestec de sentiment fratern și de venerație.

De acest personaj viu și colorat mă apropiez cu multă grijă. Una dintre multele probleme pe care mi le pune este că e moldovean. Bineînțeles că nu accentul e dificultatea, ci psihologia, tonalitatea comportamentului, a reacțiilor. Vasile trebuie să aibă pe scenă o greutate deosebită. Nu știu cum va arăta în cele din urmă, deocamdată sîntem foarte la început. Oricum, mă voi strădui să nu semene cu nici unul dintre „sergenții” mei (din filme...). Deși nu lucrez cu ușurință în repetiții, mai întotdeauna m-am înțeles cu Toclescu; de altfel, ne și cunoaștem mai de demult, de la Piatra Neamț. „Toca” a dovedit în nenumărate rînduri că știe să lucreze cu actorii; el pune actorul la muncă, îi creează plăcerea jocului, îi pune mîntea la contribuție, îl lasă să propună, și, dacă-i convine, păstrează, dacă nu, taie-n carne vic. E

un stil de lucru care-mi place, deși, repet, îmi dau seama că se lucrează greu cu mine.

BEBE BERCOVICI:

Ionel Friedmann — director administrativ în teatrul lui Caratase. Mișcări calmă, dar și rezezi, un joc de voce și de figură variat, priviri care cîntăresc, scormonesc, caută în tot locul și în tot omul, priviri care țintuiesc, dar exprimă și dragoste. Energic, deși uneori pare prea blînd; știe să facă față oricărui situații. Nu e gest, nu e cuvînt, nu e gînd care să nu-i fie adresat lui Caratase. Își ascunde, discret, mîhnirile și îngrijorarea, începînd cu clipa în care Guță Popescu, fostul lor camarad și prieten, trecut în tabăra „gărzii de fier”, îl avertizează să oprească spectacolul; deși privește amenințarea cu calmul și scepticismul omului care a trecut prin multe, intuiește că viața sa și a familiei sale (are doi copii), precum și a actorului, teatrul însuși, sînt în pericol. Simte apăsarea cismeii fasciste pătrunzînd și pe scenă; drumul către banca unde trebuia să plătească datoriile trupei e ultimul...

Am impresia — și o spun și alții — că rolul îmi vine „mănușă”. Sper că nu mă înșel. Este debutul meu într-un spectacol în limba română. Pornesc la drum cu firești semne de întrebare, dar presupun că pe parcurs mă voi elibera de orice complexe, mai ales că de la prima lectură m-am simțit acasă. Mulțumesc pentru asta colegilor de la „Bulandra”. Nu este ușor să joci alături de „fiare” („fia-

re" e parca mai uman decât „monștri“, nu?) ca Dinică, Besoiu, Uritesou, dar e foarte plăcut. Piesa e deosebit de frumoasă, îi urez viață lungă!

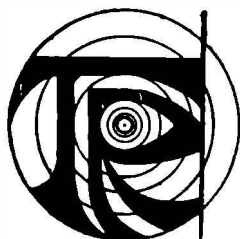
MIRELA GOREA:

Iubesc spectacolele de echipă, când slujesc un text solid. În cazul de față, va fi un spectacol ce ne va cere, nouă, actorilor, să ne folosim și de un alt limbaj decât cel sprijinit pe idei, pe cuvânt, și anume acela al mișcării, al dansului. Un anume gen de dans, aparținând unei anume epoci, unui anume cadru. Va fi, într-un sens, un spectacol „retro“, dar în același timp un spectacol care propune o dezbatere interesantă pentru lumea de azi, căci realitățile sociale crunte ale epocii respective, oglindite de text, sînt cele care încarcă personajele cu substanță, le împing spre transformare și e-

voluție. Ele se conturează în acest proces de formare a opiniei și de asumare a unei atitudini.

Dacă celelalte personaje, mai lucide, intră într-un contact mai bărbătesc cu lumea dură în care se situează acțiunea, balerina Rodica Friedmann, făptură fragilă și nepregătită pentru viață, este smulsă brutal din coconul protector al tinereții sale naive, devenind victimă inocentă a unor situații, din punct de vedere socio-politic extrem de complexe. În sfera de armonie și sensibilitate în care și desfășoară vocația pentru dans, psihicul ei traumatizat nu-și mai poate găsi echilibrul și, astfel, trezită la realitate, ajutată de o înțelegere mai degrabă intuitivă, evoluează spre o atitudine de protest, întărind, după puterile ei, frontul comun al celorlalte personaje împotriva absurdului nimicitor.

Maria MARIN

Pagini
din
literatura
universală

● Istoria dramatică a destrămării unei personalități, a răsucirii violente a unui destin, celebrul roman al lui Heinrich Mann **Profesorul Unrat** interesează și azi, la mai bine de 80 de ani de la apariție, prin necruțătoarea radiografie a societății germane de început de secol. Acest unghi larg al observației, cuprinzînd în personalitatea, în evoluția unui individ personalitatea și evoluția unei întregi lumi, a constituit un fertil punct de plecare pentru montarea radiofonică a dramatizării lui Harry Negrin, **Îngerul albastru**, după romanul lui Mann. Regia Olimpiei Arghir a conferit dramaticii povești a profesorului Unrat forță expresivă, o strălucire întunecată, sumbră. Interpreții ai rolurilor principale, Mariana Mihuț și George Constantin au preluat și au susținut remarcabil unghiul de analiză propus de text. Patimile ce-i ard cu flacăra înghețată pe eroi, frământările pe care le trăiesc, acumularea de tensiuni, îndoielnicele victorii și incontestabilele înfrîngerii aparțin, toate, nu numai unor indivizi anume, ci și unei societăți aflate în sfîșietor dezacord cu sine.

● În adaptarea și regia lui Cristian Munteanu, **Cel ce se pedepsește singur** de Terențiu (traducerea, N. Teică) prezentată în premieră de teatrul radiofonic, se înscrie în efortul, susținut cu meritorie consecvență de redacția de specialitate a Radioteleviziunii, de a face cunoscute publicului capitole de importanță fundamentală pentru istoria literaturii dramatice universale. O montare concepută cu rigoare, punînd în prim-plan preocuparea pentru clarificarea liniilor conflictuale, a poziției personajelor, și mai puțin inovațiile de ordin regizoral, o distribuție reunind nume de rezonanță ale scenelor bucureștene (Radu Beligan, Mircea Albulescu, Sanda Toma, Virgil Ogășanu, Florian Pittiș, Dana Dogaru, Mariana Burulană ș.a.) au făcut ca montarea radiofonică a piesei lui Terențiu să aibă nu numai valoare documentară, a unei informări de ordin cultural, ci și meritele unui moment de teatru demn de interes.

● Lumea clocotitoare, animată de impulsuri și pasiuni puternice, arborînd culorile și aromele pregnante ale cîmpurilor fertile, prezentă în literatura lui Cesare Pavese, ne-a fost propusă prin dramatizarea prozel **Luna și focurile** (autoare, Mioara Tîrzioru), în regia Olimpiei Arghir. O montare adecvată modelului literar, bine ritmată, cu o tentație insuficient reținută, însă, pentru aspectul pitoresc al unui mediu care nu exclude, desigur, pitorescul, dar oferă și căi de investigație infinit mal în adîncime. Notăm, dintre interpreți, pe George Buznea, Doina Ionescu, Ruxandra Sireteanu, Corado Negreanu, Anda Caropol.

Cristina DUMITRESCU